

УДК 338.4:656

Марціпака В.В. аспірант спеціальності 051 Економіка
(Національний транспортний університет, м. Київ, Україна)

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ ІННОВАЦІЙНО-ТРАНСПОРТНОГО КЛАСТЕРУ ПРИ ВЗАЄМОДІЇ БІЗНЕСУ, ДЕРЖАВИ ТА НАУКИ

Розвиток транспортно-дорожнього комплексу (ТДК) є важливим фактором економічного зростання, інтеграції України у світову економіку та забезпечення інноваційної трансформації транспортної сфери. В умовах глобалізації, цифровізації та необхідності підвищення конкурентоспроможності особливого значення набуває кластерний підхід до управління транспортною галуззю. Формування інноваційно-транспортних кластерів (ІТК) дозволяє створювати ефективні механізми взаємодії між державою, бізнесом та науковими установами, що сприяє реалізації спільних стратегій розвитку.

Синергетичний ефект, що виникає в результаті функціонування ІТК, полягає у створенні спільного інноваційного середовища, підвищенні ефективності використання ресурсів, пришвидшенні адаптації сучасних технологій та зменшенні екологічного навантаження на навколишнє середовище. Для досягнення максимального ефекту важливо розуміти особливості взаємодії ключових учасників кластеру та визначити оптимальні підходи до управління цими процесами.

1. Економічні аспекти синергетичного ефекту

Кластерний підхід сприяє концентрації фінансових та інтелектуальних ресурсів, що дозволяє знижувати витрати та підвищувати продуктивність підприємств, які входять до складу ІТК. Основні економічні переваги полягають у залученні додаткових інвестицій, підвищенні інноваційної активності бізнесу та зростанні експорту високотехнологічної продукції. Також спільні ініціативи учасників кластеру сприяють розвитку інфраструктури та створенню нових робочих місць.

За даними досліджень, реалізація кластерної моделі у транспортній галузі дозволяє скоротити витрати на інноваційну діяльність завдяки спільному використанню технологій та спрощенню доступу до фінансових інструментів державної підтримки [1].

2. Технологічні інновації

Співпраця між науковими установами, транспортними підприємствами та державними органами сприяє швидкому впровадженню передових технологій, таких як інтелектуальні транспортні системи, автоматизація логістичних процесів та екологічно чисті види транспорту. Використання Big Data, штучного інтелекту та цифрових платформ дозволяє значно підвищити ефективність транспортної інфраструктури та знизити витрати на обслуговування [2].

Одним із ключових чинників технологічного розвитку ІТК є трансфер інновацій між науковими установами та бізнесом, що забезпечує ефективне використання наукових розробок у практичній діяльності підприємств транспортного сектора.

3. Соціальні та екологічні переваги

Функціонування ІТК сприяє підвищенню рівня зайнятості населення, розвитку професійної освіти та підготовки кваліфікованих кадрів для транспортної галузі. Взаємодія учасників кластеру дозволяє розширювати доступ до сучасних технологій, що покращує умови праці та підвищує соціальні стандарти.

З екологічної точки зору, ІТК відіграють важливу роль у зменшенні впливу транспортної галузі на навколишнє середовище. Це досягається завдяки впровадженню екологічно чистих транспортних технологій, електротранспорту, а також оптимізації маршрутів перевезень для зменшення викидів CO₂ [3].

Синергетичний ефект, що виникає в результаті взаємодії держави, бізнесу та науки у рамках ІТК, є важливим чинником розвитку транспортно-дорожнього комплексу України. Він сприяє економічному зростанню, технологічному оновленню та покращенню соціально-екологічних умов у країні.

Розвиток ІТК забезпечує ефективний механізм реалізації інноваційних проєктів, покращує взаємодію між державним і приватним секторами та стимулює зростання конкурентоспроможності транспортної галузі. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку механізмів ефективної взаємодії учасників кластерів та оцінку їх впливу на стійкий розвиток транспортної інфраструктури.

Перелік посилань

1. Голік І. Л. Синергетичний ефект діяльності кластерних формувань. Ефективна економіка. № 5. 2015. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4053>

2. Якимишин Л. Я. Інновації у логістиці: вплив технологій на ефективність та конкурентоспроможність підприємства. Маркетингові та логістичні технології: інновації для забезпечення ефективності бізнес-процесів: монографія. Т.: ФОП Шпак В. Б., 2024. С. 88–98. URL: <https://surl.li/oadvmt>

3. Сидоренко Р.С., Боркут А.В., Колесніков В.О. Переваги та недоліки електричних автомобілів. Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту: XII міжн. науково-практ. конф., 16–18 квітня 2024 р.: матеріали. Вінниця: ВНТУ, 2024. С. 309–312. URL: <https://surl.li/viflzb>